

TUDI TAKO SE DA

KAKO BREZ DENARJA DO FOLKLORNIH KOSTUMOV ZA OTROŠKO FOLKLORNO SKUPINO?

ADRIANA GABERŠČIK

Kdor koli se že ali pa se želi v prihodnje ukvarjati s folklorno dejavnostjo, se bo prej ali slej srečal s folklornimi kostumi, ki so pri predstavitvi izročila občinstvu nepogrešljivi. Na to, ali folklorna skupina folklorne kostume ima ali nima oziroma ima bolj ali manj ustrezne, brez dvoma pomembno vpliva denar. Ker sem se tudi sama znašla v položaju vodje dveh otroških folklornih skupin na šoli, sem želela, da bi bili otroci primerno kostumirani. Šola mi za namen ureditve kostumske podobe takrat ni bila pripravljena zagotoviti zadosti denarja, zato sem že pred leti začela razmišljati, kako bi do ustrezne odrske podobe prišla s čim manj

oziroma z nič denarja. Ideja o rešitvi težave se je rojevala kar nekaj časa, v zadnjih dveh letih pa se je tudi uresničila. Morda je take vrste, da ni dosegljiva vsakomur, zapisana pa je kot možnost, na katero je vredno pomisliti. Iskanje možnih rešitev in delitev idej je namreč morda lahko koristno vsaj še komu.

Ker znam šivati in ker lastnega dela sebi ni treba plačati, sem se najprej odločila, da bom folklorne kostume zašila sama. Nekaj šiviljskih opravil, ki so povezana z izdelovanjem folklornih kostumov, sem poznala, o meni neznanih podrobnostih so me poučili. To ni bilo koristno le zaradi projekta izdelave folklornih kostumov, temveč tudi zaradi širjenja znanja s področja, ki mi je nadvse ljubo.

Odločila sem se, da stroškov šivanja ne bom imela, ostalo pa je še vprašanje, kako brez denarja priti do blaga, sukanca in gumbov. Ker je moja mama veliko šivala, je doma ležalo kar nekaj sukancev, škatla raznovrstnih gumbov, trakov, čipk in obrob ter kosov starega blaga. Nikakor ne dovolj, da bi zadostovalo za oblikovanje kostumske podobe cele skupine, a za začetek je vendarle bilo. Pomislila sem, da morda tudi po omarah sodelavcev, prijateljev in znancev ležijo stari kosi blaga, stara krila, bluze, srajce, predpasniki in stare moške hlače, ki jih njihovi lastniki ne potrebujejo več in bi jih lahko uporabila. Tudi zame je mama šivala obleke iz predelanih starih oblačil. Omenila sem svojo misel v zbornici šole. Kar nekaj kolegic mi je z veseljem prineslo sukance, čipke, blago in obleke, ki so že leta ležale v omarah. Razparala sem oblačila, ki so bila zašita, blago oprala in zlikala. Pregledala sem, katero blago je ustrezno, in začela razmišljati o kombinacijah oblek in predpasnikov, kril in bluz ter hlačk in srajčk.

Odločila sem se, da bom folklorne kostume oblikovala po pričevanjih o oblačilni podobi otrok s konca 19. in začetka 20.

Slike str. 81–82: Folklorni kostumi, ki jih je za svojo skupino izdelala Adriana Gaberščik. (Foto: Janez Eržen, regijsko srečanje otroških folklornih skupin, Ribnica, 5. 5. 2011.)

Kako delati

stoletja. Pregledala sem literaturo o oblačilni dediščini otrok, ogledovala sem stare fotografije in za nasvete prosila poznavalce oblačilne dediščine, ki so mi z veseljem in z vsem svojim znanjem priskočili na pomoč.

Narisala sem okvirne kroje za obleko, predpasnik, krilo, bluzo, srajčko in hlače, ki sem jih kasneje prilagajala velikosti otrok in želeni končni podobi. Izmerila sem otroke, tako da sem imela mere za več velikosti. Potem pa sem pri vsakem oblačilu pazila, da sem ga naredila drugače. Zaradi načina zbiranja blaga je bilo to zelo različno, kar je nedvomno pomagalo k ustvarjanju pestre kostumske podobe, hkrati pa sem pazila, da sem različno oblikovala vratni izrez, dodajala različne obrobe, okrasne trakove, izdelala različne rokave in manšete, dodajala gubice, volančke, gumbje, izjemoma čipke, fantom sem dodala naramnice. Zaradi vključitve starega blaga kostumska podoba nedvomno vsebuje nekaj prvin, ki jih z blagom, kupljenim v današnjih trgovinah, ne bi bilo mogoče doseči.

Počasi so iz kosov starega blaga in iz kosov blaga, ki sem ga dobila s paranjem starih podarjenih oblačil, začeli nastajati novi kostumi in z njimi celotna kostumska podoba. Vsaka obleka posebej je edinstvena in enkratna – štirinajst dekliških in osem fantovskih. Res sem ob razmišljanju in praktični izdelavi presedela mnogo ur, a mi je bilo ustvarjanje v velik izziv in užitek. Mlajša otroška folklorna skupina že nastopa v njih, nastajajo pa tudi folklorni kostumi za starejšo otroško skupino. Se jih že veselim.

